

Torben Søndergaard

Viimeinen
uskonpuhdistus

Viimeinen uskonpuhdistus

Viimeinen uskonpuhdistus

Takaisin Uuden testamentin
opetuslapseuteen

Torben Søndergaard

2021

Copyright © 2010 Torben Søndergaard
Den sidste reformation 2010, Mission Produktion

Copyright © 2013 Torben Søndergaard
The Last Reformation 2013, Laurus Books

Suomeksi toimittanut englanninkielisen laitoksen pohjalta
Mikko Satama

Copyright © 2021 Mikko Satama
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Raamattusitaatit ovat vuoden 1992 kirkkoraamatusta sekä
vuoden 2012 Raamattu kansalle -käännöksestä.

ISBN 978-952-80-4920-3
LK 25

Kansi: Mikko Satama
Kannen kuva: Jorma Satama

Sisällys

Johdanto.....	7
1. Ajatuskoe.....	15
2. Tehkää opetuslapsia.....	21
3. Seurakuntakulttuuri	27
4. Matkamme vihreille niityille	31
5. Uusi paikkakunta ja jälleen uusi seurakunta.....	39
6. Autiomaavaellus	45
7. Enkeleitä vieraina	49
8. Rahat vai Henki?	57
9. Kymmenykset.....	63
10. Evankelioinnin väline.....	71
11. Etsijöille suunnattu seurakunta.....	79
12. Mikä on seurakunta?.....	91
13. Sinä olet seurakunta.....	101
14. Seurakunnankokous.....	107
15. Esimerkin voima.....	113
16. Kaksi peiliä.....	123
17. Varustettu palveluun.....	129
18. Viisisäikeinen virka.....	137
19. Johtajuus	147
20. Pyhä Henki	159
21. Paljon uusia seurakuntia	171
22. Yksinkertaisia kokoontumisia	185
23. Ruokaa, rukousta ja yhteyttä	193
24. Apostolien opetus.....	199
25. Uskonpuhdistus alkakoon.....	207

Johdanto

Ensimmäinen uskonpuhdistus tapahtui 1500-luvulla Martin Lutherin noustessa vastustamaan Katolista kirkkoa ja sen opetuksia. Hän elvytti evankeliumin ytimen, vanhurskauttamisen yksin uskosta. Voidaankin sanoa, että tämä uskonpuhdistus koski lähinnä teologiaa. Jos tarkastelemme Luterilaisen kirkon rakennetta nykyisin, huomaamme että se muistuttaa hyvin pitkälle Katolisen kirkon rakennetta. Tämä johtuu siitä, että Luther ei tuonut juurikaan muutoksia kirkon rakenteeseen.

Toinen uskonpuhdistus tapahtui 1700-luvulla metodismin ja pietismin myötä Wesleyyn veljesten toiminnan aikoihin. Tässä uskonpuhdistuksessa henkilökohtainen ja läheinen suhde Jeesukseen löydettiin uudelleen. Kyseessä oli pääosin hengellinen uskonpuhdistus, jossa korostettiin ihmisen rakkaussuhdetta tämän Pelastajaan. Tästä kaikesta oli seurauksena intohimo evankeliointiin ja lähetystyöhön. Mutta kirkon ja jumalanpalvelusten rakenne ei edelleenkään muuttunut merkittävästi. Ikään kuin olisi vain laitettu uusi paikka vanhaan vaatteeseen.

1900-luvulla helluntaiherätys elvytti Raamatun opettamien armolahjojen käytön. Mutta silti, jos tarkastellaan herätysten historiaa, huomataan ettei yksikään niistä ole merkittävästi puuttunut seurakunnan rakenteeseen. Ne ovat elvyttäneet muita piirteitä raamatullisesta uskosta. Niinpä tarvitsemme todella radikaalin uuden uskonpuhdistuksen, kolmannen us-

konpuhdistuksen, joka mullistaa perusteellisesti koko seurakunnan rakenteen. Kolmas uskonpuhdistus ei voi olla vain pieniä muutoksia siellä täällä. Ei! Se menee niin syvälle, että se vaatii kokonaan uuden alun.

Tässä kirjassa esittämäni ajatukset eivät ole vain omia mielenpitoitani. Aiheesta on kirjoitettu paljon hyviä kirjoja, mutta monet niistä käsittelevät aihetta niin syvällisesti, että lukijalla täytyy olla erityistä perehtyneisyyttä kirkkohistoriaan voidakseen ymmärtää niitä. Niinpä tässä kirjassa en sukella yhtä syvälle, vaan sen sijaan haluan antaa lukijalle esimakua siitä, mitä Jumala on tekemässä, esimakua seurakunnan tulevaisuudesta.

Vaikka en esitä mitään uutta, esittämäni asiat tulevat uutena useimmille ihmisille. Vaikuttaa siltä, että sanomani ei ole saanut aikaan läpimurtoa Skandinaviassa ja Euroopassa, ainakaan siinä määrin kuin muualla maailmassa. Siksi toivonkin, että kirjani auttaa sinua, lukijani, aloittamaan uuden uskonpuhdistuksen omassa elämässäsi, ja että lukemisen jälkeen alkaisit tutkia Raamattua syvällisemmin nähdäksesi, mitä se sanoo esittämistäni asioista.

Olen vakuuttunut siitä, että Jumala haluaa jonkin uuden alkua. Olen myös vakuuttunut siitä, että uusi uskonpuhdistus on välttämätön. Tästä huolimatta kirjoitan suuren pelon vallassa, sillä tiedän, ettei sanomaani ole helppo ottaa vastaan.

Olemme kaikki iloisia Martin Lutherin aloittamasta uskonpuhdistuksesta. Viiden sadan vuoden jälkeen ajattelemme, kuinka hieno tuo uskonpuhdistus oli, ja meillä voi olla tuolloin tapahtuneista asioista hyvinkin idyllinen kuva. Voimme nähdä sielumme silmin Lutherin naulaamassa teesejään Wittenbergin kirkon oveen ihmisten seuratessa sitä hurraten ja taputtaen. Kyllä, se oli kaunista, ja se oli alku uskonpuhdistukselle, josta olemme kiitollisia yhä tänään.

Kuitenkin unohdamme helposti monia asioita tähän liittyen. Unohdamme, ettei uskonpuhdistusta otettu suopeasti vastaan. Se sai aikaan laajaa vastustusta, mistä seurasi muun muassa

Lutherin kirjojen polttamista ja syytöksiä, joiden mukaan Paholainen oli lähettänyt hänet sotimaan kirkkoa vastaan. Unohdamme, että Luther ja muut uskonpuhdistajat olivat jatkuvasti kuolemanvaarassa. Unohdamme, että uskonpuhdistus johti sotiin, joissa tuhannet ihmiset kuolivat. Unohdamme, että tuon ajan kirkko ei halunnut uskonpuhdistusta vaan teki kaikkensa taistellakseen sitä vastaan.

Saatat sanoa nyt: ”Joo, mutta sehän oli Katolinen kirkko...” Kyllä, se oli Katolinen kirkko, mutta kyseessä oli silti todellinen kirkko ja todelliset seurakunnat. Ero on vain siinä, että nykyisin muut seurakunnat vastustavat sitä, mitä Jumala haluaa. Miksi kuvittelemme, että nykyinen tilanteemme olisi jotenkin toisenlainen kuin tuolloin? En väitä, että tuhannet joutuisivat kuolemaan, mutta mikä syy meillä on ajatella, että asiat sujuisivat nykyisin jotenkin helpommin, ilman jakaantumisia, ilman syytöksiä Jumalaa vastaan toimimisesta ja halusta tuhota seurakunta?

Totuus on, että uusi uskonpuhdistus on välttämätön, eikä se tule sujumaan sulavasti. Meitä tullaan syyttämään seurakunnan hajottamisesta. Monet kristityt vastustavat meitä ja sitä, mitä tavoittelemme. Meitä tullaan pitämään vaarallisina ja syyttämään eksyttäjiksi. Kuitenkin tiedämme, että se mitä teemme, palvelee todellisuudessa seurakuntaa ja Jumalaa, sillä olemme nähneet jo jotain siitä, mitä Jumala haluaa tapahtuvan.

Mitä arvelet, miksi kirkko, seurakunnat ja uskonnolliset johtajat kääntyivät aikoinaan Martin Lutheria vastaan? Johtuiko se siitä, että hänen sanansa olivat Raamatun vastaisia? Ei, se ei ollut syynä. Kyse oli jostain muusta kuin siitä, mitä Raamattu sanoo. Kyse oli siitä, että Lutherin opetukset horjuttivat järjestelmää, joka perustui rahaan, valtaan ja kontrolliin.

Nykyisin ihmiset vastustavat uutta uskonpuhdistusta samasta syystä. Ei siksi, että se olisi Raamatun vastainen, vaan koska se tuhoaa järjestelmän, jonka rakentamiseen he ovat osallistuneet. Raha, valta ja kontrolli ovat edelleen keskeisiä useimmille seurakuntien johtajille. Tämä ei johdu siitä, että seura-

kuntien johtajat eivät haluaisi palvella Jumalaa tai tehdä sitä, mikä on oikein. Tämä johtuu siitä, että seurakuntien johtajat eivät huomaa olevansa rahan, vallan ja kontrollin vankeja, tai siitä, että heillä olisi liian paljon menetettävää, mikäli he kulkisivat uuden uskonpuhdistuksen suuntaan. Kun he näkevät ihmisten jättävän heidän järjestelmänsä uuden uskonpuhdistuksen seurauksena, he alkavat taistella sitä vastaan. Tämä tapahtuu siksi, että he menettävät jäseniä ja sitä kautta rahaa, joka pitää heidän järjestelmänsä pyörimässä. Tarkastelemme tätä ilmiötä tarkemmin tässä kirjassa.

”Juutalaisten pääsiäinen oli lähellä, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin. Tempelissä hän tapasi niitä, jotka myivät härkiä, lampaita ja kyyhkysiä. Siellä oli myös rahanvaihtajia istumassa. Hän teki köydenpätkistä ruoskan ja ajoi heidät kaikki ulos tempelialueelta lampainneen ja härkineen. Rahanvaihtajien rahat hän kaatoi maahan, ja heidän pöytänsä hän työnsi kumoon. Kyyhkysten myyjille hän sanoi: ”Viekkää nämä pois täältä! Älkää tehkö minun Isäni huoneesta markkinapaikkaa.” Silloin hänen opetuslapsensa muistivat, että on kirjoitettu: ”Kiivaus sinun huoneesi puolesta kuluttaa minut.”” (Joh. 2:13–17)

Jumala ei asu kivistä rakennetussa talossa. Hän asuu meissä, kristityissä, hänen opetuslapsissaan. Silti, jos Jeesus kulkisi nykyisin maan päällä ja näkisi, mitä keskuudessamme tapahtuu, hän reagoisi samalla tavalla. Hän ei suinkaan ottaisi rennosti eikä todellakaan sietäisi nykyistä asioiden tilaa.

”Luuletteko, että olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa? En suinkaan, sanon teille, vaan riitaa! Sillä tästedes samassa talossa viisi riitaantuu keskenään: kolme kahta vastaan ja kaksi kolmea vastaan, isä poikaansa vastaan ja poika isäänsä vastaan, äiti tyttärtään vastaan ja tytär äitiään vastaan, anoppi miniäänsä vastaan ja miniä anoppiaan vastaan. ... Miksi ette jo itse osaa päättellä, mikä on oikein?” (Luuk. 12:51–53,57)

Jeesus kiivaili Jumalan seurakunnan puolesta maan päällä. Onko meillä samaa kiivautta nykyisin? Jeesus sanoi, että jos seuraamme häntä, joudumme maksamaan siitä hinnan. Kyse ei ole konkreettisesti rahasta (vaikka joskus siitäkin) vaan siitä, että joudumme kokemaan vainoa Jeesuksen seuraamisen tähden. Saamme aikaan jakaantumisia ja jotkut kristityt taistelevat meitä vastaan, koska katsovat meidän tuhoavan seurakunnan. Voin täysin rehellisesti sanoa, että minulla ei ole pienintäkään aikomusta tuhota Jumalan seurakuntaa. Rakastan seurakuntaa, ja koska rakastan sitä, haluan pelastaa sen. Rakastan Jumalaa ja Jumalan ihmisiä ja siksi toimin niin kuin toimin. Ainoa ero on siinä, että näkemykseni siitä, mikä on Jumalan tarkoitus seurakunnalleen, on erilainen kuin useimmilla ihmisillä.

Martin Lutherin uskonpuhdistuksesta alkaen Jumala on käyttänyt lukuisia herätyksiä paljastaakseen seurakunnalle monia kadonneita totuuksia hänen sanastaan, totuuksia jotka ovat olleet olemassa ensimmäisestä helluntaista alkaen, mutta jotka vähitellen hylättiin 400-lukuun mennessä. Koko keskiajan ne säilyivät vain pienissä uskovien ryhmissä siellä täällä. Keski-aika oli tässä mielessä hengellisesti pimeä. Tuona aikana Jumalalla oli vain jäännös niitä, jotka eivät olleet polvistuneet Neitsyt Marian edessä (vrt. Room. 11:3–5).

Historiassa on ollut monia herätyksiä, joista jokainen on nostonut uudelleen esiin jonkin kadonneen Jumalan sanan totuuden, kuten esimerkiksi vanhurskauttamisen yksin uskosta, jonka Luther aikoinaan löysi Raamatusta. Näitä herätyksiä tarkasteltaessa voidaan havaita selvästi, että ne ovat tuoneet seurakunnan askel askeleelta lähemmäs sitä alkuperäistä seurakuntaa, josta voimme lukea Raamatusta.

Tämä kehitys ei suinkaan päättynyt Lutheriin ja hänen uskonpuhdistukseensa vaan päinvastoin vasta alkoi hänestä. Vajaat sata vuotta myöhemmin syntyi baptistinen herätys, joka elvytti kasteen ja henkilökohtaisen kääntymisen merkityksen. Myöhemmin seurasivat metodismi ja pietismi, jotka korostivat henkilökohtaista suhdetta Jeesukseen, pyhitystä ja lähetystä. 1800-luvun herätyksissä puolestaan elvytettiin toivo Jee-

suksen paluusta maan päälle sekä opetukset lopun ajoista. 1900-luvulla helluntaiherätys löysi uudelleen raamatulliset armolahjat, Pyhän Hengen täyteen sekä ihmeet ja merkit.

Walesin herätys elvytti puolestaan ”viisisäikeisen” seurakuntaviran, jolloin alettiin keskittyä uudelleen Jumalan seurakunnalle antamiin apostolin, profeetan, evankelistan, paimenen ja opettajan tehtäviin. Nämä virat pääosin menetettiin myöhäisantiikissa vuoden 325 Nikean kokouksen jälkeen, jolloin seurakuntia alettiin rakentaa Rooman imperiumin mallin mukaisesti. Tästä seurasi vähitellen paavien, piispojen, pappien, munkkien ja nunnien järjestelmä, joka sittemmin uskonpuhdistuksen aikana korvattiin kirkkokunnanjohtajien, pastoreiden ja vanhimmistojen järjestelmällä.

Seurauksena herätyksistä, joiden kautta Jumala on paljastanut kadonneita Raamatun totuuksia seurakunnalleen, meillä on erilaisia kirkkokuntia kuten luterilaiset, reformoidut, baptistit, metodistit, helluntailaiset jne. Kaikki nämä herätykset ovat olleet tärkeitä, koska ne ovat antaneet meille uudelleen ymmärrystä historian saatossa kadonneista totuuksista. Silti yksikään niistä ei ole koskenut perustavalla tavalla seurakunnan rakennetta. Tällä on ollut sama vaikutus seurakuntaan kuin jos ompelisimme uudesta kankaasta leikatun paikan vanhaan vaatteeseen.

Syy siihen, miksi Jumala on paljastanut kadonneita totuuksiaan, ei ole itsenäisten kirkkokuntien synty, jotka hetken päästä sammuttavat herätyksen tulen. Jumalan tarkoituksena ei ole synnyttää erillisiä kirkkokuntia ja seurakuntia, joilla jokaisella on jokin oma pikku totuutensa, johon ne keskittyvät, unohtavat kaiken muun ja siten estävät jäseniään saamasta koko totuutta.

Esimerkiksi vanhurskauttaminen yksin uskosta on tärkeä totuus, ja se on alku uudelle elämälle Jeesuksessa, mutta se ei ole ainoa totuus, jota Raamattu opettaa. Vanhurskauttamisen jälkeen meillä on elämä elettävänä Jeesuksen seuraajana, ja jos keskitymme vain vanhurskauttamiseen, jäämme ikuisesti hengellisiksi pikkulapsiksi, joista ei koskaan tule maailman-

valloittajia. Tässä elämässä meidät täytyy kastaa vedessä vanhan syntisen elämän hautaamiseksi ja elääksemme uutta ylösnousemuselämää Kristuksessa. Tarvitsemme uskon vanhurskautta myös siksi, että Jeesus ei kuollut ”vain” antaakseen syntimme anteeksi vaan myös murtaakseen synnin voiman niin, että voimme elää pyhää elämää, johon Jumala on meidät kutsunut. Yhtälailla tarvitsemme Pyhän Hengen täyteyden ja voiman voidaksemme elää Jeesuksen opetuslapsina ja seuraajina ja täyttää hänen lähetyksensä.

Lähtökohtamme ei ole Martin Luther tai uskonpuhdistus, eikä se ole yksikään herätyksistä. Jokainen näistä on pystynyt esittämään vain pienen osan Jumalan totuudesta. Lähtökohtamme on **Jeesus** ja hänen sanansa **Raamattu**, koska vain hänessä meillä on kaikki, mitä elämään ja jumalisuuteen tarvitaan (2. Piet. 1:3). Tämä on tärkeää pitää mielessä myös silloin, kun tarkastelemme seurakunnan rakennetta.

Jeesus tulee takaisin hyvin pian ja olen vakuuttunut, että kuulumme niihin, jotka näkevät hänen paluunsa. Ennen paluutaan hän haluaa kuitenkin valmistaa seurakuntansa vastaanottamaan hänet samoin kuin morsian valmistetaan vastaanottamaan sulhasensa.

Uskon, että olemme lähellä kolmatta uskonpuhdistusta, mutta uskon myös, että tämä on viimeinen uskonpuhdistus ennen kuin Jeesus tulee takaisin. Tässä uskonpuhdistuksessa Jumala laittaa yhteen kaikki palaset ja valmistaa seurakunnan kohtaamaan sulhasensa. Joten...

USKONPUHDISTUS ALKAKOON!

– Torben Søndergaard –

1. Ajatuskoe

On tärkeää uskaltaa lukea Raamattua sellaisena kuin se on eikä tulkita sitä jatkuvasti sen kautta, mitä näemme ympärillämme tapahtuvan. On suuri ongelma, jos lukiessamme Raamatusta Jeesuksen seuraamisesta katsomme ympärillemme ja ajattelemme näkemämme perusteella, että Jeesuksen seuraaminen on mahdotonta, joten asian täytyy olla nykyisin toisin kuin Raamatun aikana. Nykyisin näyttää ikään kuin siltä, ettei ihmisen tarvitsisi uhrata kaikkea voidakseen seurata Jeesusta. Tulkitsemme Raamattua omien olosuhteidemme, kokemus-temme ja kulttuurimme pohjalta, mikä voi olla hyvin vaarallista. Se voi johtaa tilanteeseen, jossa sokea taluttaa sokeaa. Siksi on erittäin tärkeää, että annamme Raamatun muokata omaa ymmärrystämme eikä päinvastoin. Niinpä haluan aloittaa tämän kirjan ajatuskokeella...

Kuvittele tilanne, jossa koko maailmassa ei ole yhtäkään kristittyä, ei yhtäkään seurakuntaa, ei kristillisiä kirjoja, ei kristillistä TV:tä eikä kristillisiä lehtiä. Ei ole mitään, mikä suoraan liittyisi kristinuskoon – paitsi yksi Raamattu. Eräänä päivänä joku löytää tämän Raamatun. Hän ei ole koskaan nähnyt sitä aiemmin. Hän ei ole koskaan kuullut mitään siitä tai Jeesuksesta tai kristinuskosta, mutta pian hän alkaa lukea tuota kirjaa.

Hän aloittaa Vanhasta testamentista ja lukee, miten kaikki on saanut alkunsa, miten Jumala loi alun perin kaiken hyväksi, mutta maailma turmeltui ihmisen langettua syntiin. Hän lukee Israelin kansan synnystä ja siitä, miten Jumala toimi kansansa suhteen. Hän lukee, miten Jumalan omat luopuivat hänestä. Jumala kutsui heitä parannukseen profeettojen kautta, mutta lopulta he joutuivat syntiensä takia pakkosiirtolaisuuteen. Kuitenkin Jumala toi heistä jäännöksen takaisin ja lupasi lähettää Pelastajan, joka vapauttaa kansan sen synneistä. Vanhan testamentin loppuun päästyään hänellä on selkeä kuva Jumalasta, joka on pyhä ja vanhurskas, joka voi vihastua, mutta joka on myös armollinen ja kärsivällinen.

Hän jatkaa lukemistaan Uuteen testamenttiin, jossa hän tapaa Pelastajan, jonka Jumala lupasi lähettää. Hän lukee neljästä evankeliumista, miten Jeesus julisti Jumalan valtakuntaa, paransi sairaita ja ajoi ihmisistä ulos pahoja henkiä. Sivu sivulta hän saa tarkemman kuvan Jeesuksen julistuksen sisällöstä, miten Jeesus käski ihmisiä katumaan syntejään ja uskomaan evankeliumin. Hän huomaa myös Jeesuksen opettavan, että jos ihminen haluaa päästä sisälle Jumalan valtakuntaan, tämän on kiellettävä itsensä, otettava ristinsä ja seurattava Jeesusta ynnä muita radikaaleja asioita.

Hän lukee, että Jeesus valitsi erityisesti kaksitoista miestä, jotka hän lähetti julistamaan evankeliumia, parantamaan sairaita ja karkottamaan riivaajia. Hän lukee, miten Jeesuksen julistus jakoi ihmisiä kahtia. Toiset rakastivat häntä ja toiset vihasivat. Hän lukee, miten Jeesus antoi itsensä kuolemaan ristiinnaulittavaksi, sijaisena ja uhrina kaikkien ihmisten puolesta, ja että kuolemansa ja ylösnousemuksensa kautta hän kukisti kuoleman. Evankeliumeiden loppuun päästyään hänelle on muodostunut hyvä kuva siitä, kuka Jeesus on, mitä hän teki ja opetti.

Jatkaessaan lukemista Apostolien tekoihin hän huomaa, miten Jeesus kuolleista heräämisensä jälkeen lupasi Pyhän Hengen voiman niille, jotka uskovat häneen, ja että niin todella tapahtui helluntaipäivänä, sen jälkeen kun Jeesus oli astunut ylös taivaaseen.

Monet nykyseurakunnissa tapahtuvat asiat eivät perustu Uuteen testamenttiin vaan Vanhaan testamenttiin, myöhempien vuosisatojen perinteisiin, seurakuntakulttuuriin ja jopa pakanuuteen. Siksi on välttämätöntä pysähtyä tarkastelemaan tarkemmin seurakuntien tilaa ja vertaamaan niitä ensimmäisiin kristillisiin seurakuntiin, joista voimme lukea Raamatusta. Mikäli haluamme toteuttaa menestyksekkäästi Jeesuksen lähetyksensä, on palattava siihen opetuslapseuden malliin, jota Jeesus ja apostolit opettivat.

Alkakoon siis viimeinen uskonpuhdistus!

Torben Søndergaardin kirja haastaa totunnaiset käsityksemme seurakunnasta ja opetuslapseudesta. Kirjassa opetetaan yksinkertaisten esimerkkien kautta, miten Jeesuksen ja apostoleiden opetusta seurakunnasta voi toteuttaa menestyksekkäästi nyky-aikana.

Kirjoittaja on tunnettu tanskalainen evankelista ja seurakuntapioneer, joka on toiminut Jeesuksen lähetyksensä toteuttamiseksi vuosien ajan sekä Tanskassa että ulkomailla. Hänet tunnetaan erityisesti suorasta ja käytännöllisestä lähestymistavasta kristittyinä elämiseen ja opetuslasten tekemiseen. Hän johtaa kansainvälistä lähetyjärjestöä "The Last Reformation" ja pitää yllä samannimistä maailmanlaajuisesti suosittua YouTube-kanavaa.

ISBN 978-952-80-4920-3

9 789528 049203